

KPS: 'Regels rond kortingen inconsistent'

Bij kortingen op het pensioen lopen twee regels door elkaar. Er zou één duidelijk regelingen moeten zijn en het bestuur zou meer zijn gezond verstand moeten kunnen gebruiken.

Dat staat in een [evaluatie](#) van het ftk van een werkgroep van de Kring van Pensioenspecialisten KPS). De werkgroep, bestaande uit vier actuarissen, heeft het ftk doorgelicht en tien punten geïdentificeerd waarop het inconsistent is en aanpassing verdient.

Het rapport is opgesteld, omdat de werkgroep een eerdere ftk-evaluatie door het kabinet 'te beperkt' vond. 'Die behandelde alleen de verschillen tussen oude en nieuwe ftk en keek daardoor niet naar het grote plaatje', aldus commissielid Henk Bets. 'Bovendien zijn veel inconsistenties niet benoemd.'

De kortingsregels zijn een voorbeeld van inconsistentie uit het KPS-rapport. Fondsen in onderdekking maken volgens het ftk een herstelplan voor tien jaar. Maar in de praktijk hoeven ze zich daar niet aan te houden, terwijl een fonds dat zich wél aan het plan houdt, toch met een korting te maken kan krijgen, aldus de werkgroep.

Het eerste aspect van vrijblijvendheid komt door de 'dakpansystematiek': fondsen maken elk jaar opnieuw een herstelplan voor tien jaar, in plaats van dat ze doorgaan met hetzelfde plan. Zo kan een fonds eeuwig op 106% dekkingsgraad zitten en nooit daadwerkelijk herstellen tot het vereist eigen vermogen.

Henk Bets Foto Ruud Voest

Dat fondsen die zich aan het herstelplan houden toch moeten korten, komt door de extra regel, dat er onvoorwaardelijk gekort moet worden als een fonds vijf jaar onder 105% dekkingsgraad zit.

‘Wat is het nut van die korting, als het herstelplan aantoont dat ze niet nodig is?’, vraagt het rapport. ‘Er lopen twee regels door elkaar en dat is desastreus voor het vertrouwen.’

Sowieso wordt het paard achter de wagen gespannen, door een korting voor te schrijven bij een dekkingsgraad van bijvoorbeeld 103%. ‘Daarmee worden de pensioen ondergeschikt gemaakt aan de buffers. Doel en middel zijn verwisseld.’

Wat zou wel een goed model zijn? ‘Eén consequent doorgevoerde regeling’, aldus Eijgenraam. ‘Dat zou bijvoorbeeld het herstelplan kunnen zijn, met realistische parameters en beoordeling door DNB. Een herstelplan, gebaseerd op wettelijk vastgestelde parameters en goedgekeurd door DNB, daar moeten we vertrouwen in hebben. Houd je daar gewoon aan. Dus als je een jaar in het herstelplan zit, dan heb je nog negen jaar over. Je gaat niet opnieuw een herstelplan maken.’

Het voordeel van zo’n route is dat een bestuur consequent kan sturen op herstel in tien jaar, met maatregelen die korting kunnen voorkomen, zoals hogere premies of inhouden van indexaties.

Mechanische regels

Daarnaast moeten de regels sowieso minder dwingend zijn, vindt de werkgroep. ‘Besturen worden nu min of meer overvallen door de gevolgen van mechanische regels’, aldus Eijgenraam.

Om ongewenste effecten van die mechanische regels te ondervangen, zijn weer gemiddelden ingevoerd, zoals de beleidsdekkingsgraad, die voorkomt dat een fonds moet korten door een kortstondige inzinking rond de peildatum. Eijgenraam: ‘Maar als

Tien inconsistenties

In het evaluatiedocument van de KPS-werkgroep worden in totaal tien voorbeelden van inconsistentie in het ftk benoemd.

Een grote is het verschil tussen de berekening van de premie (op basis van verwacht rendement) en de verplichtingen (op basis van DNB-rente). De werkgroep wil dat gelijk trekken en overal naar rente gaan. Als dat leidt tot hogere premies, of lagere opbouw, dan is dat zuur – maar leidt het wel tot een realistische verhouding tussen de premie en het haalbare pensioen. Eijgenraam geeft aan dat het in dit geval ook evenwichtig zou kunnen zijn, om ouderen ook eerder korting te geven. ‘Laten we meer toegaan naar een systeem waar iedereen krijgt waar hij recht op heeft.’

De communicatie naar de deelnemer moet veel duidelijker. ‘De deelnemer wordt overladen met informatie, upo’s, Pensioen 1-2-3, dekkingsgraden, maar de meest relevante informatie – de koopkracht van het toekomstige pensioen en de risico’s daarbij – kan hij niet vinden’, staat in het rapport.

een fonds ziet dat het in februari alweer flink hersteld is, na een dip op 31 december – dan moet het bestuur toch met gezond verstand kunnen besluiten dat de korting op basis van die peildatum niet nodig is? Daar heb je helemaal geen beleidsdekkingsgraad voor nodig.'

Bets: 'Er wordt nu overal gemiddeld. De ufr is een langjarig gemiddelde. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over een jaar en de korting wordt uitgesmeerd over 10 jaar. Wij zeggen: minder middelen, meer gezond verstand. Dus ga uit van actuele dekkingsgraden en een herstelplan met regels. En geef het bestuur vervolgens de bevoegdheid om gemotiveerd van de regels af te wijken – waarbij de motivatie getoetst wordt door DNB.'

De werkgroep hoopt dat er nog een aanpassing van het ftk komt, omdat fondsen er waarschijnlijk nog lang aan vastzitten. 'Er is heel veel focus op het nieuwe stelsel', aldus Bets. Maar als er al een nieuw stelsel is voor 2020, dan is de kans groot dat het nieuwe systeem optioneel is, of alleen voor nieuwe rechten. 'Dus het heeft zeker zin, om ook opnieuw naar het de huidige ftk te kijken. We hebben een probleem van meer dan €1000 mrd liggen.'

Verder bekritiseert de werkgroep onder meer de voorgeschreven wijze van berekening van de reële dekkingsgraad en de haalbaarheidstoets in het ftk en pleiten ze voor aanpassing van enkele onduidelijke termen. Zo kan 'toeslag' beter weer gewoon 'indexatie' heten, omdat toeslag ten onrechte de indruk wekt dat indexatie een luxe is, in plaats van noodzaak, aldus de auteurs. Verder is 'gedempte kostendekkende premie' is niet kostendekkend, reden om voortaan simpelweg over 'gedempte premie' te spreken.

Naast Eijgenraam en Bets zijn de twee andere auteurs van het rapport Barend de Leijster en Alexander van Stee. Alle vier zijn actuariael geschoolde pensioenconsultants. De standpunten in het rapport worden volgens hen gedragen in de Kring van Pensioenspecialisten, die driehonderd leden telt.

Door Maarten van Wijk

Meest gelezen